

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Cărturarii noștri.

În istorie sînt des pomeniți cărturarii și bătrînii poporului. Multe fapte mărețe, bine-făcătoare pentru omenire, sînt socotite ca purcese din înțelepciunea lor. E și lucru firesc, că bătrînii să știe din pătenii, ear cărturarii din scrisul celor pății. Rolul bătrînilor, apucat din vremurile vechi, se subțiază mereu. Cărturarii au luat acum busola din mîna bătrînilor. Astăzi cartea vorbește. Cărturarii diriguiesc nobilitarea genului omenesc. Înaintevreme nu li-e era îngăduit să ajungă la carte, decît numai o seamă de oameni, privilegiați. Astăzi e altcum. Vremile s'au premenit înspre bine. Poate învăța carte orice muritor. Strădania și mintea bună sînt singurele porți ale învățaturii. Dela acești doi factori atirna înălțarea atît a indivizilor cît și a popoarelor. Strădania însă, cum și mintea bună, se întăresc și prin ereditate. Din generație în generație oamenii au să se facă tot mai buni. Așa a lăsat Dumnezeu!

Poporul nostru românesc a început a se lua și el, abuzele, după alte neamuri mai demult deșteptate. Deovremeîncoaci a prins și el coajă; din an în an ni-se sporesc intelectualii. Fermentația cărturării noastre o arată cine are darul să observe legile fiziologico-psihice ale procesului de dezvoltare, prin care trece acum neamul românesc. Ear noi, laicimea, n'avem decît să ne deschidem

sufletul spre a primi ce ne dau cei mai cumiți decît noi. Eată cum se face nobilitarea genului omenesc, ce se zice *cultură*.

Eruditul nostru dascăl N. Iorga, înzestrat cu darul de a vedea mai bine decît alții pe unde are să plutiască naea culturii noastre, ca să rămînă ferită de primejdii, ne arată cu degetul căile mîntuirii. Ar fi numai o bătae de Dumnezeu să nu ne bucurăm toți Români, că din neamul nostru a țîșnit un asemenea povățuitor. Orcît de naivă, părerea noastră, a prostimii dela periferii, este, că și felul cum apreciam talentul și nobilul avînt sufletesc al acestui mare cărturar român, arată înaveva gradul capacității noastre de a primi cultură.

Poetul nostru O. Goga, zugrăvind în „Țara noastră” țesătura atît de dificilă a păturii intelectualilor noștri de dincoaci, apără „Generația nouă”, plămădită din truda neasămuită a școlarilor români. Mî-a plăcut mult compoziția de culori odihnitoare, în care prezintă poetul acest zbucium școlar. Dar, mie unuia, mi-s'a părut nepotrivit fondul...

Mulți din cărturarii noștri își îndeplinesc chemarea ca niște simpli *zănătari intelectuali*. Eată un termen caracteristic.

Țăranul român cînd „își scrie copilul la carte”, și-l duce la școală cu gîndul să-l vadă trăind mai ușor. N'are alt ideal. Ear popa își dă copilul la școală, ca să aibă cu

să-î lase molitfelnicul și reverenda. Viața sufletească, la noi Români, e lipsită de pulsația adevărată. Un adevăr crud, ce n'are nevoie de înfrumșetări poetice. Astfel ne pomenim cu cîte și mai cîte rătăcirii în viața publică românească. Orîncătro ne întoarcem capul, ne izbim de monstruosități sociale. Unii țin de prisos a ști măcar și ortografie românească; alții nici nu-și învață copiii în limba moji-cească a părinților lor, cari s'au dejghinat „cu desagii” până i-au scos din școli. Ear cei cu tragere de inimă pentru cele obștești sînt pizmuiți și nesocotiți de — cei înțepeniți în poziții...

Sînt și intelectuali cari nu citesc deloc foi românești; alții din alte cauze, necomunicabile, nici nu abonează foi.

Însfîrșit cine nu știe, cîte mizerii se ivesc la orice întreprindere culturală românească; la orice încercare de a îndrepta cărările grandomanilor, cari dupăce isprăvesc cu școala și ajung la poziții, cartelate, le vine să ia lumea în cap...

Așa stăm cu cărturărirea noastră, care nu-î vorba, e bine că o avem și așa cum o avem, pentrucă „e și mai rău fără rău”... Dar a opri pe cineva să nu arate scăderile celor cu greșeli, ar fi mai bizar decît a nu erta și a nu nădăjdui în îndreptarea greșiților.

Gheorghe Jianu

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

(Continuare)

Cinteele sacrale despre viața noastră, ca „floare și fum și roauă de dimineață” (cf. Podobia pe glas 2) și fericirile, cari toate se trudes prin o speculație de nirvana din valea aceasta a plîngerii să ne pregătiască pentru altă viață, vezi numai: „Să mergem și să vedem în morminturi că oase goale este omul, mîncare viermilor și putoare, și să cunoaștem, ce este bogăția, frumșeța țării și podoaba” (Fericiri pe glas 6) sînt frumoase mîngăeri încă în biserică, dar cînd ne aflăm în biserică, orî cînd ne aflăm în țîntirim în fața mormintului, și cînd lacrimile nu ne îngădue să vedem cum se așează sicriul în lăcașul de veci, atunci despărțirea sufletului de către trup nu ne interesează prin metafizica lucrului ca atare, ci ni-se zdrobește inima după viața din acest trup, care ne-a fost drag care s'a trudit cu noi împreună pentru aceleași ținte și idealuri comune. Mintea noastră nu filosofează în asemenea momente, „țărîna și praful din care ne-am zidit” e grea și durerea noastră se descarcă asupra mamei noastre comune:

Negrule pămîntule,
Negrule mormîntule,

Lăcat ai și cheie n'ai,
Ce încui nu mai deșcuî.

Pop Reteganul p. 156.

Tîrziu, tîrziu, cînd începe durerea să ne părăsiască și cînd ne-am dedat cu pierderea, vedem numai că o altă podobie pe glas 2: „frumșeța chipului au putrezit și toată floarea tinerețelor au vejejit moartea” are drept, dar dece, numai Dzeu poate ști.

* * *

Al doilea motiv după bărbat e perderea fetei, pe care n'o poate uita mama. Dacă bărbatul i-a plăcut prin contrast, ca stîlpul și ca susțitorul familiei, atunci n'a putut să nu-î placă și să nu se cînte după fata ei, pe care a pierdut-o, fiindcă aceasta e făcută după chipul și asemănarea ei, e complexul însușirilor biologice și e postulat al vieții noastre, e un scop final cîștigul sau perderea ei. Fiecare fată crește, din copilă ajunge nevasta și devine mamă, dacă o îngădue natura și puterile. Și dacă afecțiunea față de bărbat a fost impusă de factori economici, condiționați abia numai de puteri psihice, atunci legătura dintre mamă și fată e un eflux psihologic al homogenității dintre ele. E o femeie mare și una mică cu aceleași calități și defecte, dar pe etape de evoluție diferite. Bocete despre fete din colecțiile ce mi-au stat la dispoziție avem 22. La Marian numerii XLIX—LIX. pag. 563—575, adecă 11 piese, la Pop Reteganul Nrii 3—4 pag. 81—83, Nrii 6—8 pag. 84—89 și

Nrul 21 pag. 133/134, 6 piese, la Papahagi Nrul VIII pag. 973/4 și Nrul XXX. pag. 979 4 piese și la Frîncu-Candrea, Rom. o. m. ap. p. 176 o piesă. În aceste bocete se cîntă mame după „copilițe” — „garofițe” — „trandafiri”, după fete orfane și sărmane și în special după fete mari, cari erau în ajunul mărișului, dar pe cari nu le-a îngăduit cumplita moarte să guste din viață. Aceste nenorocite au fost totdeauna scutite de mamele lor. Ele și-au împărțit împreună bucuriile, s'au scutit ocazional reciproc de furia sau tirania bărbatului, și-au împletit cununa speranțelor și s'au mîngăeat la zile grele.

Draga mamiî rîndunea
Harnică și frumușă;
Draga mamiî rîndunică
Harnică și frumușică!
Nu sta așa de tăcută
Școală-te și mi-te uită
Și te uită pe fereastă,
Vine-o oaste împărătească
De-aicea să te porniască.

Marian p. 575.

Începe o biată mamă cînd vede că vin să-î ducă iubita copilă. Oastea e chemată la glasul de strînsură al clopotului, ce sună tot așa de trist, după cum sufletul jalnic îl cuprinde.

Moi trandafilă lilice
Casa cari si ni-u noilice? (lumineze luciască)

Papahagi p. 973.

Despre icoanele sfinte.

Duminea primă din postul paștelor, Duminea ortodoxiei, ne reamintește o luptă crâncenă ce a avut-o biserica creștină pentru cinstirea icoanelor sfinte.

Lupta a pornit-o împăratul Leo III. Isaurul, care privia cultul icoanelor sfinte de idololatrie. Ioan Damaschin și papa Grigorie II. au apărat cu multă energie venerarea icoanelor sfinte, protestînd încontra procedurii nevrednice a împăratului, care dase poruncă ca icoanele să fie ridicate mai sus, ca astfel să nu se poată atinge poporul de ele.

La anul 730 împăratul dete al doilea edict, în urma căruia toate icoanele sfinte aveau să fie aruncate afară din biserică, iar cele zugrăvite să fie șterse de pe zidurile bisericilor.

Poporul, ținînd atît de mult la venerarea icoanelor sfinte, într'atîta s'a iritat, încît pre un ostaș, care a voit să ia jos de pe biserică icoană lui Christos, îndată l-a omorît.

Lupta pentru icoane a durat preste 100 de ani; abia pe vremea împărătesei Teodora (842) s'a sfîrșit lupta, și biserica a eșit învingătoare.

În urma acestei învingeri, în Duminea următoare, cea dintîi în postul paștelor, la 19. Februar 842, icoanele au fost puse cu mare solemnitate în biserică, și s'a decis, că ziua aceasta să fie serbată în fiecare an, spre aducerea aminte a triumfului ortodoxiei, numindu-se *Duminea ortodoxiei*.

Contrarii cultului icoanelor se provoacă la porunca a doua dumnezeiască, în care se oprește închinarea la chipuri cioplite; ei zic că nu e de cuviință a ne închina la icoane.

Închinarea nu se face chipului, ci persoanei aceleia, pe care o reprezintă icoana, deci dacă se ia în bațjocură icoana, atunci e bațjocurit și sfîntul din icoană.

Spre a convinge pe un împărat despre aceasta, un preot a cerut dela împăratul un ban, pe care era imprimat chipul împăratului. Preotul luînd banul, l-a aruncat jos pe pămînt și cu picioarele l-a călcat, ceiace văzînd împăratul, s'a supărat și a zis: Cum îndrăznești să calci sub picioare banul acesta, pe

care e zugrăvit chipul împăratului? La aceasta i-a respuns preotul: vezi, tot așa păcat mare este, cînd se bațjocuresc icoanele sfinte.

Icoanele sfinte au să ne adncă aminte viața curată și faptele mărețe ale sfinților.

Cînd ne închinăm înaintea unei icoană, nu ne închinăm lemnului, ci cu duhul ne închinăm sfîntului pe care îl reprezintă.

Toate bisericile noastre sînt zidite cu altarul către răsăritul soarelui, și cînd ne rugăm, ne întoarcem cu față către răsărit, pentru că raiul era la răsărit, deci cînd ne întoarcem către răsărit, prin aceasta arătăm, că dorim raiul perdut.

Baza vieții e nădejdea, fără de care omul e nenorocit pe pămînt. Nădejdea se cuprinde în rugăciuni. Iar rugăciunea se face mai intensiv înaintea icoanelor.

În privința cultului icoanelor zice Tanasie patriarhul din Constantinopol la sinodul al 7-lea ecumenic:

„Dacă Testamentul vechi a avut Cheruvim, cari umbriau chivotul legii, atunci și noi voim să avem icoanele domnului nostru Isus Christos, a maicei sale, a sfinților cari să umbriască altarul“. Soborul acesta a judecat că cinstirea icoanelor sfinte este îngăduită, bună și folositoare. Pentru că și prin ele se introduce omul în chip intuitiv în sfința religiunii și din ele citește omul ca dintr'o carte. Iar sfîntul Grigorie zice: „Icoanele pentru aceea se așează în sfințele biserică, ca aceia cari nu știu carte, să poartă citi și ei cel puțin de pe iconostas și de pe pereți, ceiace nu pot citi din carte“.

Popoarele vechi, bunăoară Grecii și Romanii ridicau bărbaților mari monumente prin pietele orașelor, ca astfel tineretul privind la ele, să nizuiască a le urma și a străluci și ei prin fapte mărețe.

Sfîntul Grigorie de Nizza zice, că el niciodată nu putea să priviască icoana, care înfățișa pe patriarhul Avram, cînd voia să junghe pe fiul său Isac, fără ca să nu verse lacrimi.

Un tînăr, care petrecuse timp îndelungat în păcate, văzu odată în biserică o icoană a împăratului David în starea lui de pocăință și curgîndu-i șiroaie de lacrimi din ochi, cari lacrimi, un înger le prindea într'o

cupă de aur, iar sub icoană erau scrise cuvintele sfîntului Auguston: „David a păcătuit numai odată și a plîns întotdeauna, iar tu păcătuești totdeauna și nu plîngi niciodată“ . . .

La privirea acestei icoană, tînărul într'atîta a fost de impresionat, încît din momentul acela s'a schimbat și a devenit om cinstit.

preot Ion Murgu

Economie.

Situația agricolă.

Din raportul din urmă al ministrului ungar de agricultură asupra situației agricole, aflăm cu cale a publica următoarele: În a doua jumătate a lunii Februar și în prima jumătate a lunii Martie, timpul a fost în general ploios și în unele ținuturi ale țării destul de călduros. Ploile dese precum și umezeala provenită din topirea zăpezii au avut o înfrîurire binefăcătoare asupra dezvoltării vegetației astfel, că starea sămănăturilor s'a îmbunătățit vădit.

Sămănăturile de toamnă în multe ținuturi n'au răsărit la vreme, iar agricultorii sau temuți, că sămînțele aruncate în pămînt s'au stricat. Față de aceste temeri, raportul ministerial constată, că abia sînt ținuturi în cari în urma ernei moale să nu fie răsărit sămînțele aruncate în pămînt.

Adevărat, că de cîteva zile încoaci e frig și dacă frigul va ține timp îndelungat, vegetația va fi împedată în dezvoltare.

Aratul și sămînatul de primăvară s'a început în multe ținuturi deja în ultima decadă a lunii lui Februar. Timpul schimbăcios a zădărnicit însă aproape pretutindenți continuarea lucrului de primăvară.

În multe ținuturi agricultorii au sămănat în zilele frumoase ovăs, orz, plante artificiale de nutreț, trifoi și lucernă. În unele ținuturi s'a început și săditul cartofitor și chiar facerea arăturilor pentru cucuruz (porumb). În vii și în grădinele de pomi încă își fac de lucru agricultorii, în cele mai multe ținuturi însă durere, pustiirea omidelor nu se face cu destulă grijă.

Starea sămînăturilor de toamnă, — deși părerile divergează — totuși se poate lua de îndestulătoare. Plîngerile sînt tot mai rari, iar știrile favorabile mai dese.

Corneliu Moldovanu: Flacări.

Maî pomenim cu drag la acest loc încă un giuvaer de poezie „Cronicarul“, în care ne zugrăvește cu deosebită dibăcie pe dulcele povestitor al letopisetei Moldovei „Dela a doua a lui Aron domnie“, care a fost Neculcea. E vrednică să stea alături de sonetul clasic al lui St. O. Iosif, scris despre „Sîncă“ al nostru.

Apoi, firește, cum s'ar putea să nu cînte și C. Moldovanu codrii și rîurilor, ca aproape toți poeții zilelor noastre. Aceste poezii (cum sînt „Prutului“, „Dunărea“, „Codrilor“ etc. . .) deși n'au valoarea literară și estetică a celor mai mici, pomenite mai înainte; totuși pe alocuri, versuri de o adevărată frumusețe. De pildă să luăm următoarele versuri din poezia „Prutului“ în care se citește în a doua jumătate a poeziei versuri cași acestea în cari se tălăcuște toată obida nenorocitorilor noștri frați din Basarabia:

„Deatuncî în necazuri și lipsă, ducîndu-și
[amarul lor trai,
N'au bieții nici slove, nici vorbe să-și plîngă
[durerea în grai
Al altora-i rodu 'n coșare și a altora pinea
[în ogor,
Și cartea ce-o 'nvață-i străină și legea ce-o
[știu, nu-i a lor!“

Am mai găsi noi multe versuri cași acestea, credem însă, că ajunge și numai atît. Maî ținem însă să remarcăm la acest loc numai atîta, că influința lui Goga asupra lui Moldovanu nu e așa

întreabă o nefericită Aromîncă în momentul pierderii fetei ei.

(Va urma.)

Evoluția și Creațiunea

— Reflexii —

de AUREL POPOVICI.

Știința de până acum zice, că ipoteza aceasta nu numai că nu s'a dovedit cu nimic, dar este chiar fățiș contrară tuturor rezultatelor științifice. Însuș materialistul Virchow zice despre ea că-i: „Dogmatism materialistic“.

„Adevărații bărbați de știință — zice John Tyndal — recunosc sincer, că nu se poate aduce nicio dovadă, că viața s'ar fi putut produce și fără premergerea altei vieții“.

Așadar istoria „minunatului carbonium“ al dlui Vladimirescu, este o poveste care se începe cu: „a fost adată ca niciodată . . .“

Nicîun naturalist n'a putut încă defini viața în mod îndestulitor; atîtea definițiuni citi și definiatori. Fapt e numai că viața organică s'a început odată . . . durează și astăzi și se va fini pe globul nostru atît după învățătura religiei cit și după a științii.

Dacă facem o revistă asupra rezultatelor științei geologice și paleontologice, ușor ne convingem că faună și flora de astăzi — cu puține excepțiuni — n'a existat și în perioadele antecedente; ba cu cît periodul respectiv este mai îndepărtat dela noi, cu atît mai străine sînt și viețile organice față de ale noastre; așa încît la început trebuie să presupunem că au existat numai cîteva prototipurî primitive, din cari s'au derivat toate viețile variate ale faunei și ale florei de astăzi.

Faptul acesta a dat naștere teoriei descendenței sau a transformismului, care a luat astăzi două direcțiuni, una în frunte cu reprezentantul ei: Charles Darwin; ceialaltă prin Wiegand.

Fiindcă dl Vladimirescu este un aderent extremist al darwinismului, voi trata aici numai despre ipoteza lui Darwin.

Ce zice Geneza la teoria aceasta? Se pare că cartea I. a lui Moise ar învăța despre crearea deodată a tuturor vieților după gen și specie. O părere greșită, pentru că conform scopului religios-moral al Genezei, tot ce există, se referă, la Dzeu creatorul, dar Moise nu se ocupă și cu modul după care s'a executat planul dumnezeesc. Tema aceasta aparține științelor.

(Va urma)

Licitațiune.

Pe baza decisului comitatens Nr. 939/904. se escrie licitație pentru edificarea cancelăriei notariale din Secaș (Krassó-Szörény) pre ziua de **26. April n. 1908** la orele 10 a. m.

Prețul exclamărei e 4225 cor.

Ca licitanți; vor fi primiți numai acei indivizi cari sînt provăzuți cu documente, de arhitectî-intreprinzători. Ca vadiu se cere 10% din sumă, în bani gata, ori în hirtii de valoare.

Planul se poate vedea la cancelarea notarială din localitate în toate zilele la orele oficioase.

Reprezentanțele comunale.

528 sz. 1908. vgrhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1907. évi 15256 számú végzése következtében Dr. Cigarian Livius ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank javára Balan Péter és tsai komoristyei lakosok ellen 52 kor. s jár. erejéig 1908. évi február hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1736 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, pálinkafőzőüst, szarvasmarha, lovak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírószág 1907. évi V. 1669/2 számú végzése folytán 52 korona tőkekövetelés ennek 1907. évi aug. hó 6-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 50 korona 39 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Komoristyén az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 10-ik** napjának d. e. 1/210 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényzikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán, 1908. évi márczius hó 25. napján.

Sztánkovits Miklós
kir. bir. végrehajto.

441 szám tlkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbírószág mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Cigarian Liviusz végrehajthatónak Skála Károly végrehajtási nvedő elleni 328 kor. 36 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbírószág területén fekvő Stájerlak községi 256 sz. tjkvben Skála Károly adós és neje Skála Magdaléna nem adós nevén irt A I. 410 hrsz. és 67 öisz. belsőségre a szab. osztr. magyar államvasutársaság javára feljegyzett tulajdoni vitasság fenntartásával az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a d) pontja alapján az egészre 812 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi május hó 4-ik** napján d. e. 9 órakor Stájerlak község-házán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 81 kor. 20 fillért készpénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. járásbírószág mint tlkvi hatóság 1908. évi február hó 14-én.

Kerekes, kir. aljbiró.

523 sz. 1908 vgrhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1907. évi 15257 számú végzése következtében Dr. Cigarian Livius ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank javára Balan Péter és tsai komoristyei lakosok ellen 150 kor. s jár. erejéig 1908. évi február hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2225 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: faedények, pálinkafőzőüstök, lovak, szarvasmarha, közlegelői foglалások stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírószág 1907. évi V. 1670/2 számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 6-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 kor. 19 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Komoristyén, az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 10-ik** napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán, 1908. évi márczius hó 25. napján.

Sztánkovits Miklós
kir. bir. végrehajto.

526 sz. 1908 végrhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oraviczabányai kir. járásbírószágnek 1907. évi 15204 számú végzése következtében Dr. Cigarian Livius ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank javára Meza Damaszkín és Balan Jon ellen 150 kor. s járuléka erejéig 1908. évi február hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1276 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: faedények, pálinkafőzőüst, szobabutorok, közlegelői foglалások stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírószág 1907. évi V. 1645/2 számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi július hó 23-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 84 kor. 24 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Komoristyén, az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 10-ik** napjának d. u. 1/23 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi márcz. 15-én.

Sztánkovits Miklós, kir. bir. vgrhtó.

527 sz. 1908 végrhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1907. évi 15370 számú végzése következtében Dr. Haag Aladár verseczi ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank javára Balan Péter és társai komoristyei lakosok ellen 250 kor. s jár. erejéig 1908. évi február hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2970 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: faedények, pálinkafőzőüstök, közlegelői foglалások, sertések, lovak, szarvasmarha stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírószág 1908. évi V. 1661/2 számú végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi július hó 30-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 96 kor. 49 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Komoristyén az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 10-ik** napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi márczius hó 25. napján.

Sztánkovits Miklós,
kir. jár. végrehajto.

722 sz. 1907 végrhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1908. évi 1364 számú végzése következtében Dr. Cigarian Livius ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank javára Balan Péter és tsa ellen 42 kor. s jár. erejéig 1908. évi február hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1960 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, faedények, pálinkafőzőüstök stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírószág 1908. évi V. 208/2 számú végzése folytán 44 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 17. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 56 kor. 73 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Komoristyén az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 10-ik** napjának déleutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi márczius hó 15. napján.

Sztánkovits Miklós,
kir. bir. végrehajto.

„SENTINELA“

instituit de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu 5 1/2% interese, plătind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Satul-nou, în 31 Decembre 1907.

Direcțiunea.

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole
de băcănie, coloniale, galanterie, vâpseli, bumbacuri, spirituoase și deposit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstite. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

Bunăvoința marelui public românesc!

— A t i t a. —

Anunț.

Avizez onoratul public bănățean, că în magazinul și atelierul meu din Oravița se pot căpăta

cele mai bune ghete

în întreg ținutul sudbănățean.

Prețuri solide și fixe.

Cizme cum și ghete ortopedice, pentru bal și pentru mirese după măsură, forme engleze, franceze și americane.

Primește sodali muncitori și de omenie, cum și ucenicii din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.

ALEXA PERIANU

Cea dintâi croitorie modernă în

— ORAVIȚA —

Pentru sezonul de primăvară
Ștofe englezești franceze, de prima calitate.

Croială ireproșabilă.

Confectionează și tot felul de reverenți preoțești, după cerință în orice fazon.

Prețuri solide.

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în Sibiu, strada Cîsnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

Atelier de croitorie
— în Oravița —

strada principală, în casa proprie.

Rentorcîndu-mă din străinătate, unde am făcut studii de modă și am cumpărat postavuri, avizez Onoratul Public din Oravița și jur că pentru sezonul de primăvară și de vară sint asortat cu cele mai fine postavuri, engleze și indigene, pentru

costumuri, jeleurii și părădisuri;

croială după măsură efectuare după cele mai severe condițiuni ale modei.

În așteptarea binevoitoarelor comande, semnez

Cu distinsă stimă

Gross Béla.

3-3

„**PLUGARUL**“
societate pe acții din Cacova

dă

6%

și plătește și darea după depuneri.

Demetriu Boitor

arhitect-intreprinzător

— ORAVIȚA. —

Primește orice lucrări de edificare, anume:

Planuri, proiecte de spese, zidiri

și conducerea astorfel de lucrări pe lingă prețuri moderate.

Casa Nr. 364

cu ospătăria „America“ din Oravița română (lungimea frontului de către stradă circa 60 m.) se vinde din mină liberă. A se întreba la proprietarul **Alfred Mann** în Oravița. 1-3

Cine dorește să facă o călătorie de plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile
la **America**

(Statele unite, Canada și Argentina), acela să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

Aviz.

Atelierul artistic M. Botfan

din Biserica-albă

se va deschide în piața d'aici la începutul lui April a. c. în

Casa Nr. 55 din strada principală.

1-1

Sămănăturile de toamnă sînt destul de dese și e nădejde, că dezvoltarea lor va fi și în viitor favorabilă, deoarece chiar și în ținuturile unde sămănăturile sînt galbene și roșiatice, rădăcinile sînt sănătoase; atîrnă tot dela împrejurarea, că oare în viitor sămănăturile se vor dezvoltă în condiții prielnice sau nu. Numai rapa a ernat rău, în multe ținuturi a pierit cu desăvîrșire.

Vitele sînt în condiții bune și sînt sănătoase. A contribuit mult la ernarea favorabilă a vitelor și împrejurarea, că agricultorii au dat vitelor nutrețul cu bună împărțea și cruțare; e drept că s'au dat multe grăunțe, deoarece fîn și paie au fost puține în anul trecut. În cazul, cînd primăvara se va ivi de timpuriu, vitele vor ieși la pășune pretutindeni în condiții destul de bune.

Lipsa de brațe muncitoare nu e atît de simțitoare ca și în anul trecut, contractele de seceriș s'au legat aproape pretutindeni și e nădejde că și lucrurile de primăvară se vor face regulat și fără greutăți. (Economia)

CRONICA.

Banca »Plugarul« din Cacova a primit a arangea în Oravița o expoziție de lucru manual al țărancilor noastre din Valea Cărașului cu ocazia Adunării generale a Societății Fondului de teatru român.

Vestim cu bucurie, că și în Comuna Nicolintul-mic s'a deschis a doua clasă la școala primară ort. română.

În ținutul nostru se arată cîmpul foarte bine. Țărănișia are nădăjdiuri mari că va fi un an bun.

Referitor la signarea de acții pentru »Societatea pe acții »Progresul«, vom raporta în numărul viitor.

Conducerea Chorului bisericii rom. ort. din Budapesta a primit-o simpatie jurișt-rigorozant Alexandru Bojincă, căruia îi dorim toată izbînda.

A repostat în vîrstă de 74 ani fostul primar al Caransebeșului Ioan Bartolomeiu. Fie-i țărina ușoară!

Ilie Stan, un țaran fruntaș din Rachitova, tăindu-se la picior cu săcurea, i-s'a înveninat

de mare după cum au crezut unii. Să luăm de pildă chiar poezia »Prutulul« și s'o alăturăm cu »Oltul« lui Goga bună oară, și vom fi nevoiți să recunoaștem neatîrnarea completă a unuia de celalalt. Celelalte ce se mai cuprind în partea primă »Din Povestea Neamului«, sînt poeziile răslețe, ca »Seceta«, »După furtună« etc. Tot aci se cuprind și poezia »Imnul Soarelui«, care mai bine ar fi fost să fie pusă în partea a doua — zice un domn critic dela București, care se întreabă: cum de n'a fost înșirată mîntuită poezie în partea a doua a volumului. — Lucrul e limpede, credem: Ar fi fost cam ciudat »Imnul Soarelui« înșirat între »Cîntecele nopții«, căci așa se numește partea a doua a volumului, care conține poeziile parte pur lirice, parte filozofice.

Cîteva cuvinte și despre acestea!

Eată cum se caracterizează și de data aceasta poetul nostru, fiind vorba bine înțeles de dragostea sa proprie:

»În sufletul meu arde o flacără curată,
Pe care vîntul vremii nu poate s'o atingă,
Ear vîntul de patîmî, de-a străbătut vreodată
În casa amintirii — n'a izbutit s'o atingă«.

Dar nu numai că dragostea ce arde în sufletul poetului, e'o dragoste curată, o dragoste ideală, platonice, în care nicio notă mai de jos, niciun fior de voluptate, de senzualism nu se amestecă, că poetul nostru înfierează după vrednicie iubirea vinovată, iubirea păcătoasă:

sîngele, și, sărmanul, înloc să ceară la vreme ajutor medical, a pus, cum l-au învățat babele, baligă, paianjini etc. cari l-au repus; a murit între chinuri îngrozitoare.

În adunarea generală a Corporațiunii meseriașilor din localitate, ținută acum Duminecă la 29. c. n. sub presiunea lui Geza Rupp, s'au ales membri în comitet tot oameni buni, cari vor lucra mîna în mîna cu nou înființatul Club, dela care se așteaptă promovarea mai intensivă a intereselor meseriașilor noștri, fără deosebire de neam și lege.

Aleși au fost, președinte: Geza Rupp, v. președinte: Lazăr Dragoescu, secretar: Gh. Grivicici, casier: Fr. Incze, membri în comitet: L. Duma, I. Weipert, I. Winter, Fr. Adam, C. Bola, B. Csongár, Fr. Tismonariu, I. Cotirlă, A. Toc, D. Băgărea și revizor: I. Kaden.

Reclămăm din nou lămuriri asupra lucrurilor triste, ce se zvonesc din comuna românească Iertof. Ori să luăm tăcerea ca răspuns al fruntașilor d'acolo?

Notarul public regesc Mihail Beșan din Lugoj, un fruntaș al poporului nostru bănățean, a trecut la cele eterne Marți la 18/31. Marte c. ear Joî a fost înmormîntat în cimitirul ort. rom. din Lugoj, fiind petrecut la ultimul lăcaș de un public imens.

În zorile zilei de erî a repostat Andorina Vițanu, fca de 20 ani a preotului din Bogodiuț.

Un țaran din Galșa s'a sinucis, pentru că singurul copil l-a »reman cătană«.

În ședința de Vinerea trecută a Academiei Române din București prof. Dr. D. A. Xenopol și-a reasumat cursul asupra teoriei istoriei, ce l-a ținut la Sorbona din Paris, arătînd, în concluzii documentate, că istoria e — știință.

La preparandia rom. din Caransebeș a fost numit și profesorul Gheorghe Noaghea, redactorul responsabil al »Drapelului«.

Aproape toate foile românești aghită o propunere a »Luptei« de a se ține în curînd un congres al ziaristilor români din patrie, dela care se așteaptă cu drept cuvînt promovarea unui progres real în presa românească de dincoaci.

Colonel în armata comună austro-ungară dl Silviu Herbays s'a logodit cu d-șoara Valeria Pap, cunoscuta artistă română.

»O, sfărîmați cununile de flori
Ce 'mpodobesc a voastre frunți trudite, —
Nu-s ceasurile viuei sărbători,
Nici șoaptele rușinii — rugî primite,
Veți plînge, osîndiți nemîngăerii,
Cu suflet sterp și deznădejde mută,
Sărmanii copii, ai nopții și-ai durerii,
Cu mîntuirea pururea perdută« etc. . .

Dreptacea poeziile aceste, de-o dragoste atît de curată, pot fi puse fără teamă în minile tineretului, căci ele nu vor strecură în sîngele tinerilor fiorul urîtelor ispite.

În fine dintre poeziile de cuprins filozofic mai de seamă sînt: »Homo«, »Vulturul«, »Imn Morții« etc. . . în afară de »Imnul Soarelui« pomenit deja mai sus. Eată ce este după părerea poetului omul:

»Un vis trezit ca să adoarmă earăși;
O taină care vrea să se dezlege«.

Și acestea se remarcă în deosebi prin avîntul lor înălțător.

De încheiere numai atîta mai putem spune, că stăpînind poetul nostru o limbă din cele mai frumoase, alcătuită din graiul viu și plin de farmec al poporului, înfrumusețată și cu unele cuvinte, ba chiar și fraze vechi, »bătrînești«, pline de putere, ne va putea da într-o românească strălucită prelucrarea sa după biblie »Cîntarea cîntărilor« pusă deja sub tipar, pe care o așteptăm cu drag.

N. Rozmarin.

(Fine).

La Ciclova română notar nou: Gheorghe Brebete din Macoviște.

Învățătorul L. Ochodniczky din Trencin s'a sinucis din cauza mizeriilor dascălești.

Vaporul de persoane »Margit« s'a ciocnit pe Dunăre, deasupra de Semendria și s'a scufundat. Pasagerii au scăpat toți.

Mare cutremur de pămînt în Mexico, în care mulți oameni și-au pierdut viața.

La Recița va fi încurînd introdus apaduct în oraș.

Prin schimbarea directorului Teatrului național din București se așteaptă a se schimba și regisoratul cum și bazele repertoriului.

La 26. Marte n. c. și-a serbat »Gazeta Transilvaniei« jubileul de 70 de ani, decînd asudă la întărirea neamului. Îi dorim, toți din toate părțile, cei mulți înainte!

Din »POTPOURRI«, de Gheorghe Jianu, mai sînt cîteva exemplare de vînzare la Administrația »Progresului«. Prețul 1 cor. Conține articole interesante: »Practica cititului«, »Ortografia noastră«, »Despre numerî, Sărutatul și Chestiuni culturale«.

La biserica ort. rom. din Oravița românească sînt de vînzare: 2 strane, 8 jățuri și niște ferestri vechi.

Mulțumită publică. În numele comitetului parohial ort. rom. din Cacova, subscrisul mulțumesc comitetului arangeator al petrecerii din Cacova pentru suma de 160 cor. 80 fil. ce a fost administrată fondului pentru zidirea bisericii noastre. Traian Lința, președinte.

Bibliografie.

A apărut »Literatura Medicală Românească« de distinsul medic oculist Dr. Gheorghe Craișnică, ediția Academiei Române. Prețul 5 lei. Este cam a 23-lea operă din scrierile (în românește, germ. și franțuzește) a eminentului medic-literat, originar din Banat, cunoscut și ca zelos colaborator al Revistei noastre.

A apărut numărul 5 al revistei literare ilustrate »Familia Română« sub direcția dluș Lucian Bolcaș. Revista se reprezintă foarte bine atît ca conținut cît și execuție tehnică. O recomandăm cu căldură onor. noștri cititorii, precum și tuturor cititorilor de artă și literatură frumoasă.

A apărut nr. 7 al revistei economice ilustrate »Economia« cu următorul cuprins: Prier, un articol despre lucrările economice din luna April; Noua cultură a viilor; Situația agricolă. Informațiuni și Varietăți de interes. Foaea apare de două ori pe lună în Caransebeș. Redactor: Alexandru Diaconovich, magistru silvanal. Abonamentul 4 cor. pe an, pe 1/2 an 2 cor. Pentru România 5 lei pe an.

Mulțumită publică.

Mulțumim chorului ort. rom. din Oravița română, ducătorilor de lumină, cum și tuturor petrecătorilor la ultimul lăcaș al neuitatului nostru soț și părinte

†. Ioan Beserdyan,

cari astfel au dat ultimul onor scumpului repostat.

Familia întristată.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

OPURİ și BROȘURİ

Se recomandă

a executa următoarele:

FOİ PERIODICE

INVITĂRI.

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANTURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice, •

ce se țin de această branșă

PROGRAME.

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BELETE DE ÎNTRARE

Tipografia Progresul N. Boldureanu

Oravița

Strada Principală.

PRET-CURRENTURI
în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE
CIRCULARE

AFIȘE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite se efectuesc cu promptitudine și cu conștiință.

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMĂ

OBLIGAȚIUNI

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți